

Sirotinji kazan, vijećnicima socijalna pomoć

Vijećnik sarajevske Općine Ilidža Kemal Čorbo je dobio 1.000 KM iz federalnog budžeta na ime socijalne pomoći. Novac mu je 2011. godine odobrio federalni dopremijer Jerko Ivanković Lijanović iz stavke budžetske rezerve, namijenjene za hitne i nepredviđene troškove.

Lijanović i Čorbo pripadaju Narodnoj stranci Radom za boljitak (NSRZB). Kao predstavnik ove stranke u Općinskom vijeću, Čorbo prima najmanje 300 KM mjesečno. Dodatno zarađuje i kao član dviju skupštinskih komisija. Za prisustvo jednoj sjednici komisije dobije dodatnih 100 KM.

Čorbo je jedan od najmanje 27 članova ove stranke koji su u posljednje dvije godine od dopremijera Lijanovića dobili jednokratnu naknadu iz rezerve federalnog budžeta. Članovi Stranke su na ime socijalne ili druge vrste pomoći dobili više od 25.500 KM.

Centar za istraživačko novinarstvo iz Sarajeva (CIN) je otkrio da nisu svi socijalno ugroženi.

Iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) svake godine bude odvojeno do tri posto ukupnih prihoda kao rezerva koja se može potrošiti za neplanirane troškove, vanredne situacije ili neočekivane događaje. Odobrenje za potrošnju rezervi daje Vlada FBiH, s tim da premijer i njegovi zamjenici raspolažu određenim iznosom novca.

Kemalu Čorbi Lijanović je dodijelio 1.000 KM socijalne pomoći, iako je ostvarivao primanja kao vijećnik NSRZB-a u Općini Ilidža. Foto: Facebook

Da bi se dobio novac iz budžetskih rezervi, korisnik mora podnijeti pismeni zahtjev, uz obrazloženje razloga zašto mu je novac potreban i zašto je hitan, ali mora navesti i očekivane rezultate koje želi postići, kao i plan potrošnje.

CIN je došao do podataka da se ova sredstva ne troše uvijek namjenski, već služe i za finansiranje stranačkih kadrova i funkcionera.

Federalni dopremijer Lijanović je tokom 2011. i 2012. godine iz sredstava budžetske rezerve odobrio 160.000 KM. Novac je dobilo 176 pojedinaca i dva udruženja.

Socijalna pomoć za općinare

Kemal Čorbo se u NSRZB učlanio neposredno prije lokalnih izbora 2008. godine.

Od decembra 2008. do danas zaradio je najmanje 20.200 KM. U izjavi za CIN on je rekao da se u to vrijeme oženio i da nije imao riješeno stambeno pitanje. Čorbo kaže da je od Vlade FBiH pismeno tražio pomoć, ali i od Kantona Sarajevo, ali da nije

znao od koga je dobio ovaj novac dok na kraju mjeseca nije vidio izvod iz banke.

Sandin Arnautović, drugi vijećnik NSRZB-a na Ilidži, dobio je od Lijanovića 1.000 KM na ime socijalne pomoći. Foto: Facebook

Njegov stranački kolega **Sandin Arnautović**, s kojim dijeli klupu u Općinskom vijeću Ilidža, također je 2011. godine dobio 1.000 KM kao socijalnu pomoć. On je odbio razgovarati za CIN o ovoj temi.

Arnautović i Čorbo su bili najuspješniji kandidati Stranke na lokalnim izborima 2012. godine, kada su zajedno osvojili 931 glas. Time je NSRZB dobio dva mandata u Općini Ilidža.

Do novih izbora 2016. godine obojica imaju osigurane prihode kao općinski vijećnici. Do tada će im Općina Ilidža plaćati i socijalno i zdravstveno osiguranje.

U razgovoru za CIN dopremijer Lijanović kaže da je novac podijelio svima koji su podnijeli zahtjev i za koje je on procijenio da im treba pomoć. On kaže da članstvo u Stranci nije bilo kriterij niti su članovi bili privilegovani za informaciju na koji način se sredstva dodjeljuju. „Mi imamo desetine hiljada članova“, kaže Lijanović. On dodaje da bi svi mogli ispuniti neki kriterij za podršku da su poslali molbu: neki zbog malih primanja, neki zato što su nezaposleni, ili se školuju, ili se liječe.

Najveći broj članova NSRZB-a koji su dobili novac iz budžetske rezerve su sa područja Ilidže. Prema podacima do kojih je došao CIN, 13 članova Stranke iz ovog dijela Sarajeva je dobilo novac kao socijalnu pomoć i pomoć za školovanje.

Na području općine Ilidža rade četiri punkta javne kuhinje Crvenog krsta/križa. U njima se trenutno hrani 470 ljudi. Svakog mjeseca broj korisnika javne kuhinje se povećava, a u Crvenom krstu/križu to objašnjavaju sve težom ekonomskom situacijom u zemlji.

Novinari CIN-a su razgovarali sa nekoliko korisnika punkta u naselju Lužani na Ilidži. Niko od njih nije znao za mogućnost dobijanja pomoći iz Ureda dopredsjednika Federacije. Većina kaže da budu odbijeni i kad se obrate nekoj instituciji – općinama ili ministarstvima na različitim nivoima.

Po hranu za supruga, petogodišnjeg sina i dvoipogodišnju kćer u javnu kuhinju dolazi i **Amela Bručić**. Jednom rukom pridržava kćer, a u drugoj drži platneni cecker u kojem su kantica sa toplom čorbom i dvije štruce kruha. U razgovoru za CIN kaže da

njezina četveročlana porodica živi od 66 KM mjesečno koje dobiju kao doplatka za dvoje djece. Osim doplatka i hrane u javnoj kuhinji, od države nemaju drugu pomoć.

Kaže da se nekoliko puta obraćala za pomoć raznim institucijama, ali da nije znala da može tražiti i novac iz budžetskih rezervi.

Amela Bručić sa djecom dolazi u javnu kuhinju na Ilidži. Ona nije znala za mogućnost dobijanja pomoći iz tekuće rezerve. Foto: Facebook

Iz istog kazana hranu uzima i ratni vojni invalid **Fadil Bećirović**. Sa suprugom živi od 215 KM koje prima kao naknadu za invaliditet i ortopedski dodatak. Kaže da se obraćao mnogim institucijama za pomoć, ali da je samo jednom dobio 150 KM od Općine Ilidža. Bećirović kaže da ima režijske troškove koje ne može plaćati.

„Ložim drva, ali nemam drva“, gorko se našalio Bećirović.

Lijanović kaže da sam naziv njegove stranke šalje poruku da je rad jedini način da se dođe do boljeg statusa. „Očekujem od naših članova da budu vredniji od drugih i nađu način kako se

na tržištu izboriti za posao i ostvariti primanja“, kaže on.

Nejasni kriteriji

Prema kriterijima raspodjele sredstava iz budžetske rezerve ovim novcem bi se trebali financirati slučajevi koji se nisu mogli predvidjeti u procesu izrade budžeta. Preciznijih kriterija nema. Na to godinama upozoravaju federalni revizori.

„Moraju se utvrditi kriteriji kako i na koji način i ko može dobiti sredstva“, kaže **Munib Ovčina** iz Ureda za reviziju institucija FBiH.

Vlada FBiH je prošle godine iz budžetske rezerve potrošila 6,4 miliona maraka, što je dva puta više nego u 2011. godini. Od tih sredstava Lijanović troši oko 80.000 KM godišnje.

On je za CIN izjavio da to i nisu „neki basnoslovni iznosi“ i da nema sve mehanizme kontrole i procjene njihove potrošenje.

Za dobijanje ovog novca ne postoji natječaj ili javni poziv. Novac je dijeljen na osnovu zahtjeva fizičkih ili pravnih lica koji su direktno dostavljeni premijeru ili njegovim zamjenicima.

Anela Medić, kandidatkinja NSRZB-a na zadnjim lokalnim izborima za Općinsko vijeće Ilijaš, dobila je 2.000 KM kao socijalnu pomoć. Na novinarski upit kako je znala kome i kada treba uputiti zahtjev, odgovorila je: „Pa, danas globalizacija... Jednim klikom na internetu možete sve saznati“. Medić se, međutim, ne sjeća na kojoj stranici je pronašla ovu informaciju.

Josip Grbavac, predsjednik podmlatka Stranke iz Ljubuškog dobio je 2011. godine 2.000 KM za pomoć u školovanju. Rekao je da mu je novac trebao zato što nije mogao platiti magisterij.

On je novinarima CIN-a kazao da se raspitao kod drugih koji su slali zahtjeve za pomoć. Lijanoviću je, uz zahtjev da mu pomogne koliko može, dostavio i dokumentaciju. „Kopirao sam

indeks, osobnu kartu“, kaže Grbavac.

Objasnio je da Lijanoviću nije poslao zahtjev zato što su iz iste stranke, već „po inerciji“, jer je Lijanović predstavnik hrvatskog naroda.

Budžetska rezerva za delegata

Federalni revizori u svom izvještaju navode da je Vlada FBiH prošle godine trošila više novca iz sredstava rezerve nego je bilo planirano. Također je upozoreno da se plaćalo nešto što se moglo i moralo planirati u budžetu, kao što je finansiranje nekih udruženja i slično. Revizori nisu uvjereni da su sva sredstava potrošena namjenski.

Anela Medić iz NSRZB-a je, kako kaže, za pomoć koju joj je dao Lijanović saznala preko interneta. Foto: Facebook

Federalni premijer **Nermin Nikšić** godišnje troši oko 150.000 KM iz sredstava budžetske rezerve. Tokom prethodne dvije godine taj novac su dobila 52 sportska, nevladina i vjerska udruženja te 29 pojedinaca.

Uz ostale, prošle godine je 1.500 KM dobila i **Zerina Džeko**,

uposlenica u mostarskom Uredu Vlade FBiH. U izvještaju o izvršenju budžeta nije navedeno na osnovu čega je Džeko dobila novac.

Desnica Radivojević, drugi premijerov zamjenik, godišnje troši oko 80.000 KM. U zadnje dvije godine odobrio je isplatu za 22 pojedinca i 31 različito udruženje. Među fizičkim licima koja su dobila ovaj novac nalazi se i delegat Doma naroda Parlamenta FBiH Enes Salkanović. Pretprošle godine, u vrijeme kada su obojica bili članovi Stranke demokratske akcije (SDA), on je od Radivojevića dobio 2.000 KM.

Salkanović je novinarima CIN-a rekao da je novac dobio za liječenje zloćudne bolesti: „Ja sam primao skupi lijek koji je koštao dvije hiljade eura i uputio sam zahtjev, znajući da ima ta rezerva“, kaže Salkanović.

Mehmedalija Rapa, zamjenik predsjednika Saveza penzionera FBiH, smatra nedopustivim da funkcioneri javni novac dijele svojim stranačkim kolegama, kada penzioneri jedva sastavljaju kraj sa krajem.

„Otkud ministru pravo da društvene pare koje uplaćuju građani i radnici tako raspoređuje?“, pita se Rapa. „Ukoliko je to tačno, trebalo bi poduzeti sve mjere da se taj ministar smijeni i da se pokrene krivični postupak protiv njega.“